

Deelnemersbijeenkomst

Stichting Pensioenfonds Capgemini
Nederland

18 november 2014

Agenda

- Opening
- 2013 Financiën:
  - Dekkingsgraad en financiële situatie Henk
  - Beleggingsbeleid Bert
  - Risico's en rendement Bert
- Ontwikkelingen 2014:
  - Governance Desiree
  - Nieuwe pensioenregeling Henk
- Verwachtingen 2015:
  - Ontwikkelingen / trends Henk / Gerhard
- Vragen
- Afsluiting

2013 Financiën

18 november 2014

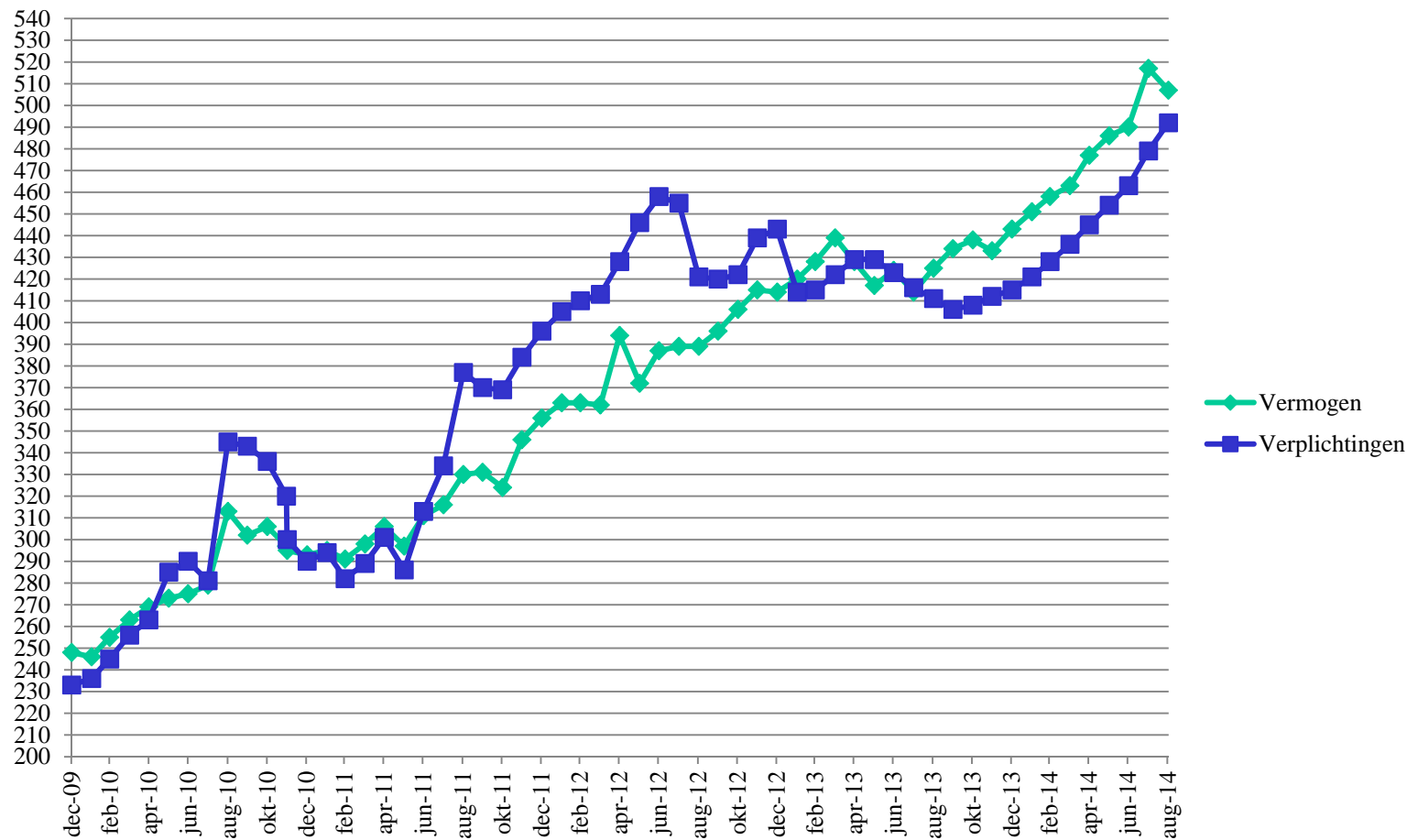
Dekkingsgraad

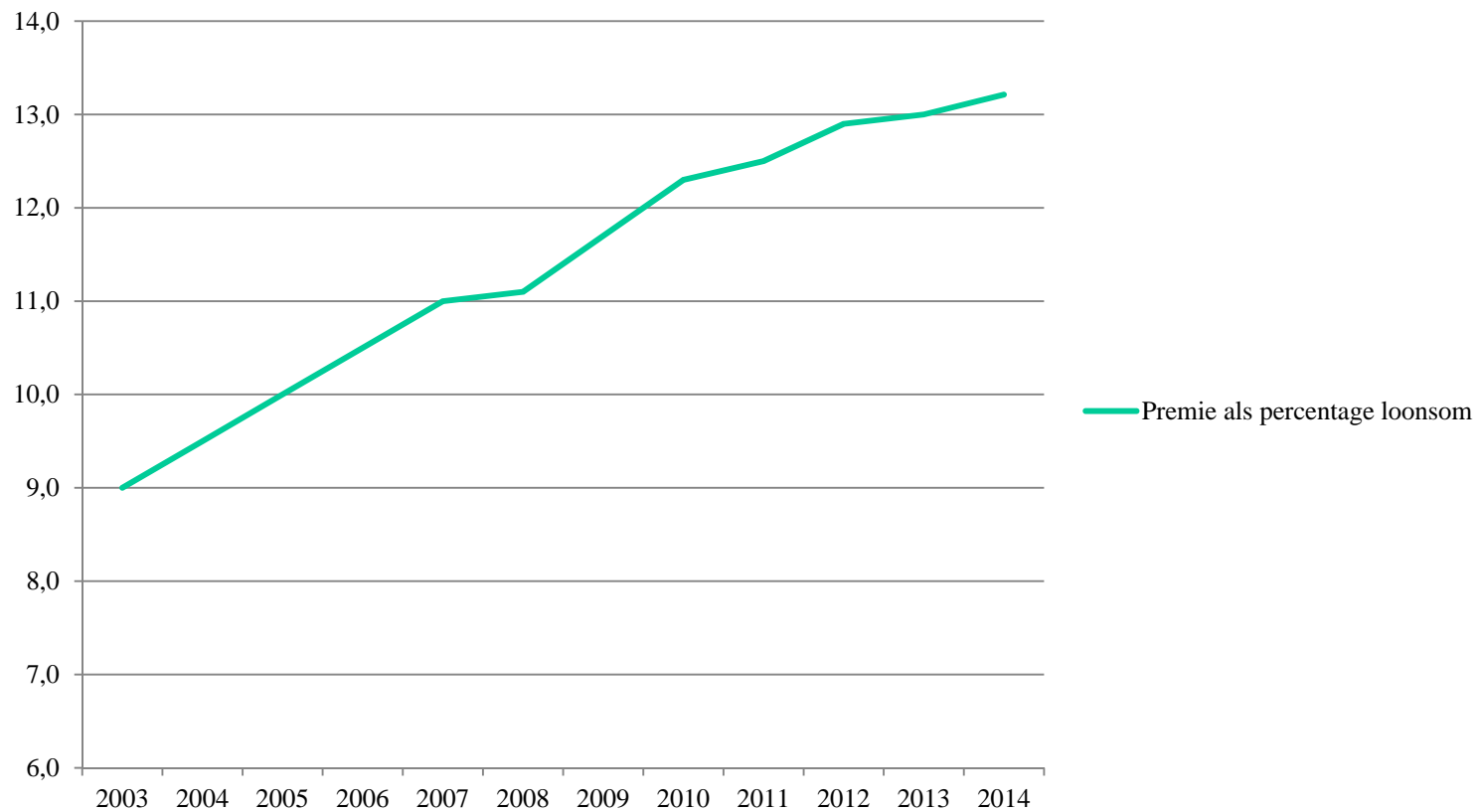
Dekkingsgraad - 2

- In april 2013 is een korting doorgevoerd van 6,4%
- Opzet was om hiermee ook te voorkomen dat we eind 2013 opnieuw tot een korting zouden moeten besluiten
- Dekkingsgraad eind 2013 was 105,3%, dus genoeg om een nieuwe korting te voorkomen.
- Rentestand blijft onverkort laag en zakt zelfs nog licht
- Samen met een verdere toename van de levensverwachting zorgt ervoor dat de verplichtingen harder stijgen dan het vermogen
- Lage rentestand heeft de grootste impact in deze
- Opbouwpercentage voor 2013 was 1,4%
- Het bestuur heeft eind 2013 geschakeld met de sociale partners ivm het niet meer kunnen uitvoeren van de regeling zoals bedoeld (opbouwpercentage, indexatie ambitie).

Vermogen versus Verplichtingen

Premie als percentage loonsom

Loonsom: 12 x vaste maandsalaris januari

Beleggingsbeleid

- Doel: wat beogen we?
- Hoe pakken we dat aan?
- Wat levert het op?

Beleggingsbeleid: doel

- Toegezegde pensioenen (kunnen) uitkeren
- Juiste balans rendement / risico
- Rendement is noodzakelijk
- Daarvoor is het nodig om risico te nemen
- Binnen verantwoorde grenzen

Beleggingsbeleid: aanpak

- Risico beperken door spreiden:
  - Obligaties - 72%
  - Aandelen - 22%
  - Grondstoffen en vastgoed - 6%
- Portefeuille splitsen
  - Matching: verplichtingen ‘spiegelen’
  - Return: extra rendement nastreven
- Vermogensbeheerders zoeken die net iets beter presteren dan ‘de markt’

Beleggingsbeleid: resultaten (1)

- Rendementen 2013
  - Obligaties -7,9%
  - Aandelen 18,6%
  - Grondstoffen en vastgoed -5,5%
- Totaal 0,7%
- Laag ten opzichte van vorige jaren

Beleggingsbeleid: resultaten (2)

- Rendementen voorgaande jaren:

2009	2010	2011	2012	2013
5,2%	11,0%	10,7%	12,5%	0,7%

Beleggingsbeleid: resultaten (3)

- En met 2014 (t/m Q3):

2009	2010	2011	2012	2013	2014Q3
5,2%	11,0%	10,7%	12,5%	0,7%	14,9%

- Het jaar 2013 lijkt uit de toon te vallen
- Hoe komt dat?

Beleggingsbeleid: resultaten (4)

- Matching portefeuille: volgt de verplichtingen
- Als de rente stijgt:
- hebben we minder geld nodig voor onze verplichtingen;
- dus dan stijgt de dekkingsgraad;
- de matching portefeuille volgt deze beweging;
- dus wordt deze ook minder ‘waard’
- en hebben wij (op dat deel) negatief rendement

Beleggingsbeleid: resultaten (5)

- Dus: het gaat niet om het rendement op zich
- Maar: in hoeverre kan het fonds de verplichtingen nakomen
- Rendement op matching portefeuille is relatief
- Vooral rendement op return portefeuille is bepalend voor groei en indexatie

Beleggingsbeleid: resultaten (6)

- Indexatie: wanneer?
- Niet bij dekkingstekort
- Beperkt als $DG > 110\%$
- Volledig als $DG > 130\%$
- Eerst voldoende buffers

Ontwikkelingen 2014/2015

Governance / ontwikkelingen 2015

- René Starmans afgetreden per 31/12/2013
  - Henk Knol benoemd tot voorzitter per 01/01/2014
  - Bert Holsappel toegetreden tot de beleggingscommissie
  - Beide benoemingen zijn goedgekeurd door De Nederlandsche Bank

- Overgang naar het paritaire bestuursmodel
  - Wim Heukels toegetreden tot het bestuur (vertegenwoordiger gepensioneerden)
  - Benoeming goedgekeurd door De Nederlandsche Bank

- Verantwoordingsorgaan
  - Arie Edelman heeft aangegeven af te treden als lid van Verantwoordingsorgaan
  - Verkiezingen opgestart m.b.t. vertegenwoordiger namens gewezen deelnemers / gepensioneerden

- Termijn Henk Knol loopt af per 1 juli 2015
  - Verkiezingstraject opgestart
  - Henk heeft aangegeven zich kandidaat te stellen voor herbenoeming

Nieuwe Pensioenregeling

- Is het terrein van de sociale partners: werkgever en COR
- Wij kunnen weinig over het traject zeggen.
- Pensioenfonds ondersteunt
  - Kennis en informatie
  - Onderzoek naar gevolgen van diverse opties nieuwe regeling
  - Behartigt belangen van de deelnemers, ex-deelnemers en gepensioneerden
- Uitdagingen:
  - Huidige regeling wordt veel duurder. Door de lage rente zou de premie in 2015 met ruim 10% omhoog moeten om de opbouw pensioenreglement (1,67%; pensioenleeftijd 67) te financieren. Als de rente laag blijft moet de premie in 2016 verder omhoog.
  - Bij andere regeling: Wat te doen met de opgebouwde rechten. “Verkopen” aan verzekeraar is nu onaantrekkelijk.
- Voor 2015 worden in ieder geval de wettelijke verplichte wijzigingen doorgevoerd.

Overzicht wijziging wetgeving

Wet

Fiscale grens gaat naar maximaal 100.000

Maximale Pensioen Opbouw:

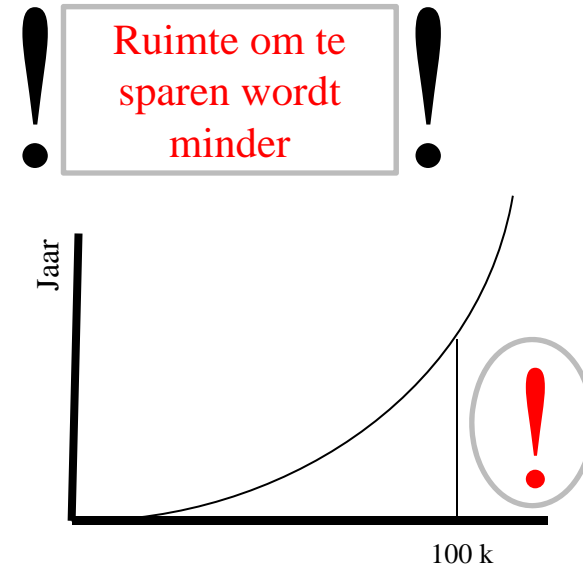
67 jr: 1,875 (Middellood)

67 jr: 1,657 (Eindlood)

70% van de maximale opbouw is basis voor het nabestaanden pensioen

Impact Capgemini regeling

	Wet 2015	Capgemini regeling	Probleem
Fiscale maximalisering	Tot 100.000	-	ja
Opbouw	1,875% bij 67 jr	1,67% bij 67jr	Module 3
Nabestaanden Pensioen	1,160% dienstjaren tot 67 jaar	1,099% dienstjaren tot 65 jaar	100k grens en % lager

Ontwikkelingen / Trends (1)

- Toenemend vraag naar individuele keuzevrijheid
- Verdere schaalvergroting en afname aantal pensioenfondsen
- Toename van DC regelingen (mede door nFTK)
- Verdere stijging van pensioenleeftijd
- Verdere toename regelgeving en governance eisen

Ontwikkelingen 2015

Deelnemersbijeenkomst

Een presentatie voor Stichting Pensioenfonds Capgemini Nederland

Door Gerhard Veluwenkamp

18 november 2014

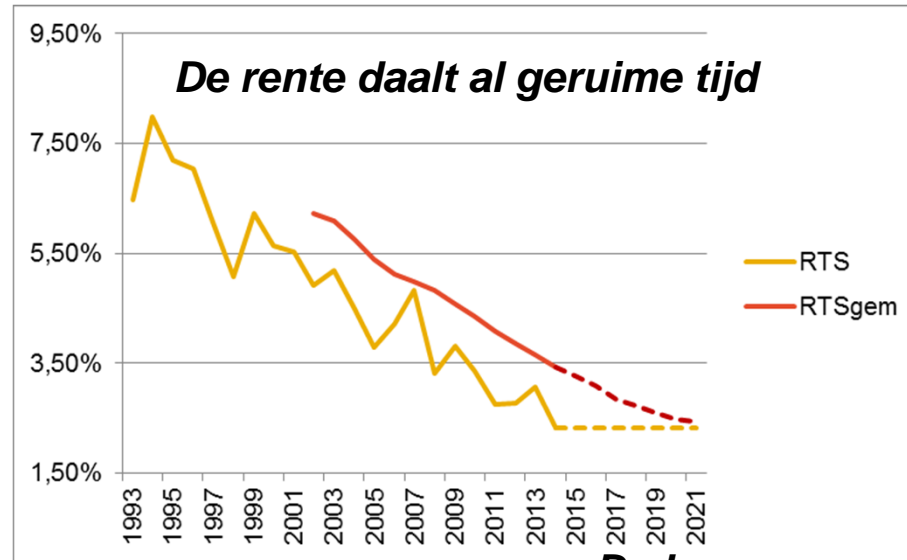
TOWERS WATSON

Disclaimer

Deze presentatie is voor u geschreven om te gebruiken voor de deelnemersbijeenkomst onder de voorwaarden van onze overeenkomst met u. Deze presentatie is mogelijk niet geschikt voor gebruik in een andere context of voor andere doeleinden en wij aanvaarden dan ook geen aansprakelijkheid voor dergelijk gebruik.

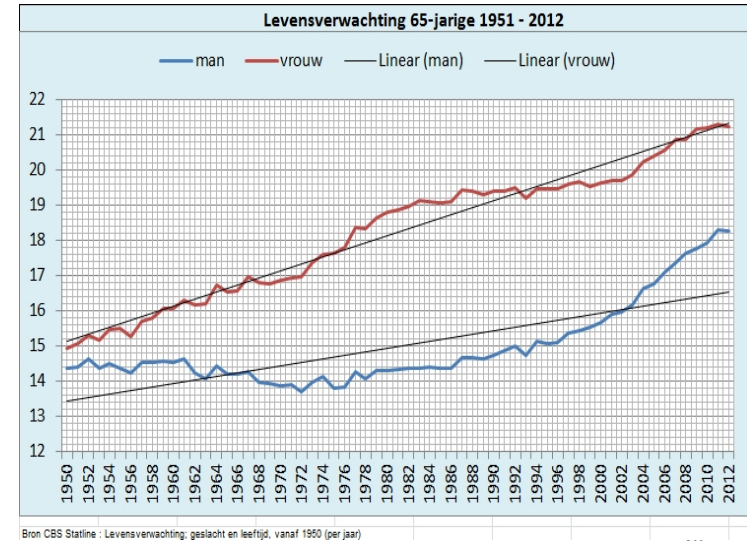
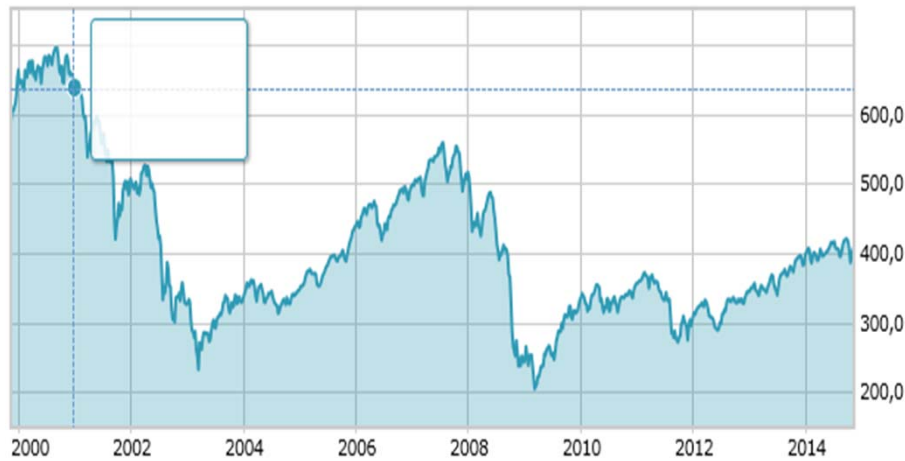
De schriftelijke opmerkingen in deze presentatie moeten worden gezien in samenhang met de ondersteunende en verduidelijkende mondelinge opmerkingen en achtergrond zoals door Towers Watson gegeven.

De betaalbaarheid van pensioen staat onder druk

De levensverwachting neemt fors toe

Rendementen op aandelenbeurzen zijn erg volatiel

Dat geldt ook bij Capgemini

-/- 6,4%

Pensioenen in
2013 verlaagd

1,40%-
1,47%

Geen volledige
opbouw meer
vanaf 2012

Inflatie sinds
2008: +11%

Pensioenen al
geruime tijd niet
meer geïndexeerd

De overheid wijzigt de spelregels: meer nominale zekerheid

Rendement

*Hogere buffers eisen of
voorzichtiger gaan beleggen*

Premie

*Meer premie door lagere
rekenrente te eisen*

Uitkeringen

*Minder uitkeren door
later te indexeren*

De scherpe kantjes lijken er toch van af te gaan...

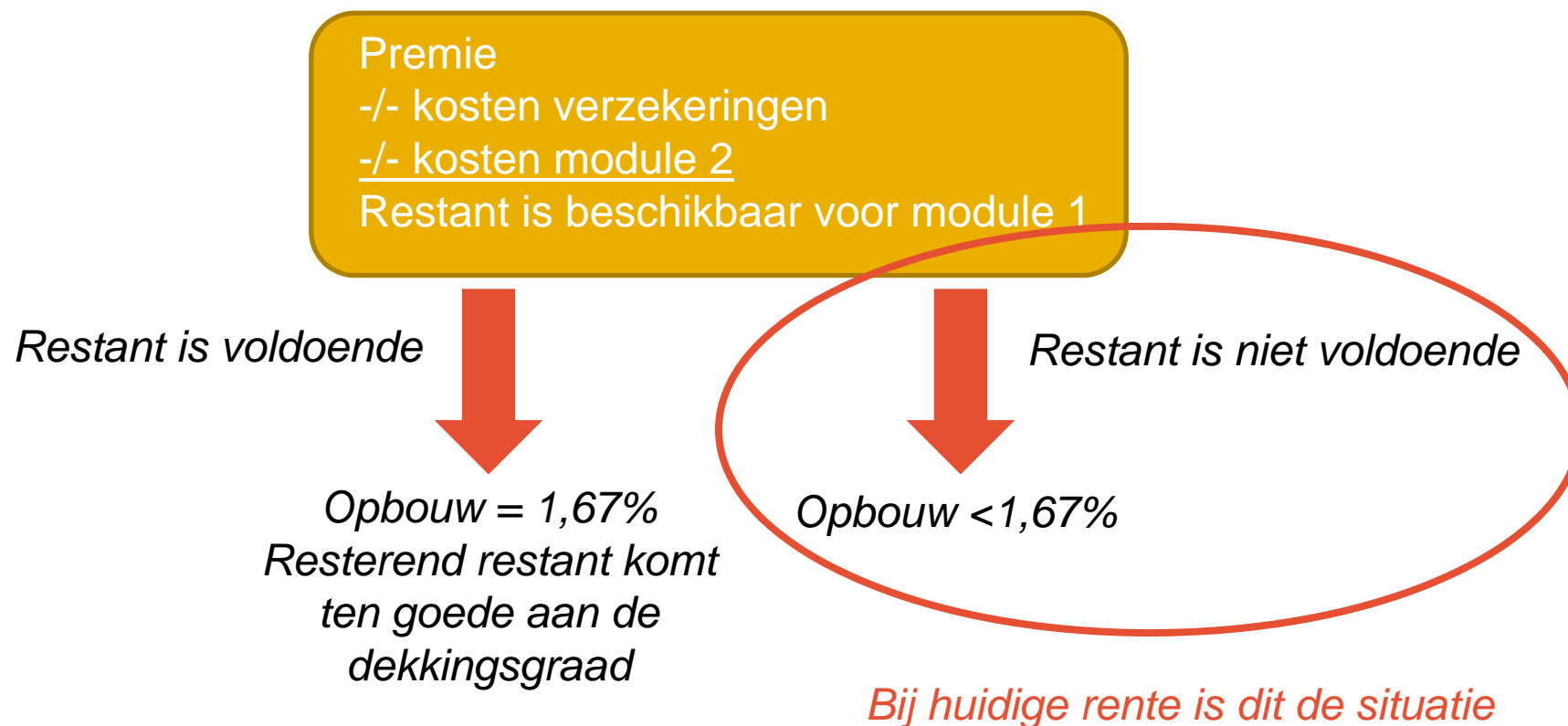
Hogere premies?
Dan haal ik mijn
begrotingsnorm niet!

Met voorzichtig
beleggen komt onze
toeslagambitie in
gevaar

Onze achterban
wil meer
indexatie!

... maar daarmee is druk op regeling Capgemini niet weg

Opbouwpercentages bij pensioenleeftijd 67

Drie mogelijke scenario's

Ongewijzigd doorgaan

- Module 1 handhaven (opbouwpercentage blijft sluitpost)

Gewijzigd doorgaan

- Module 1 wordt omgevormd tot individuele beschikbare premie
- Staffel module 1 wel hoger dan module 2

Fonds sluiten

- Toekomstige opbouw via individuele beschikbare premie bij een andere uitvoerder
- Fonds wordt geliquideerd
- Opgebouwde pensioenen worden overgedragen aan een verzekeraar ("buy-out")

Ontwikkelingen / Trends (3)

- <http://www.euroforum.nl/blog/wat-zijn-de-drie-belangrijkste-te-verwachten-trends-de-pensioensector/>
- <http://www.pensioen-netwerk.nl/video/trends-2014>

Vragen?